

TISZAVIDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések, hir-
detmények intézendők.

Felelős szerkesztő: **id. SZILBER JÁNOS.**

Társszerkesztő: **RÁSONYI PAPP MIKLÓS.**

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket jutányos árákért
vesz fel a kiadóhivatal.

A kisiparos.

Érezzük mindnyájan a veszedel-
met, de talán senki sem sinylődik
annak nyomasztó hatása alatt keser-
vebben, mint a kisiparos.

Ugyan ki hallotta, hogy valaha
kisiparos hozzájutott volna egyetlen
állami csizma, egyetlen katonai nad-
rág szállításához. Ki állana szóba Ma-
gyarországon érdes tenyerü, egyszerű
ruházatu iparossal? Meg pályázza ő
is az állami szállítást, de ki veszi
számba? Azt mondják, hogy anyagi
helyzete nem nyújt biztosítékot. Jön-
nek a simára borotvált kifogástalan
öltözetű pénzes vállalkozók, akiknek a
nyomukban nem támad bagaria illat,
az enyv szaga sem érzik rajtuk, a
tenyerük sem érdes, csak úgy siklik
rajta a bankó. Ezekben van garancia.
Nagy furfanggal írják ki nálunk a
szállítási feltételeket. Oda teszik, hogy
az olcsó ajánlattevő feltételeit nem
köteles elfogadni a hivatal, s a beér-
kezett feltételek között tetszés szerint
választhat, s elfogadhatja a drágábbat
is. S vajjon hullatnak-e legalább mor-
zsákat a százezrekből a kisiparosnak,
annak, a kinek a kérges tényere nem

elég sikos, hogy garancia lehessen a
személye?

Odaadják-e legalább a felvállalt
szállítást feldolgozás végett a kisiparos-
nak. Dehogy adják. Mire valók a rabok
ha nem arra, hogy a vállalkozó urak
felvállalt munkáját elvégezzék.

Vácson, Sopronban, Szegeden,
Lipótváron, Szamosujvárott s a többi
börtönben egyenkint van 500—600
rab. Az igazságügyi kormány minden
évben nyilvános árverésen bérbe adja
a rabok munkaerejét vállalkozóknak
40, 60, 80 fillérért és 1 korona 60
fillérért szabó munkára. Az állam sa-
ját területén állami pénzen épített és
a modern technika minden kívánal-
mainak megfelelő, villannyal világított
és jól fűtött műhelyt is ad a vállalko-
zónak, arról is gondoskodik, hogy a
rab reggel 6—12-ig, délután 1 órától
este 8 óráig dolgozzék s a vállalkozó
óraszámra fizet. Már most, hogy volna
képes versenyezni a kisiparos ezzel a
vállalkozóval? Hol kap az iparos segé-
det 1 korona 60 fillérért, pedig a vál-
lalkozó csak azért a rabért fizet ennyit,
aki a szabadsága alatt is kész iparos
volt.

Hol az ingyen helyiség, hol a
fűtés, világítás, de a mi a legfőbb,

hol a munka? Olcsóbb munka erővel
előállított ipari terméket olcsóbban is
lehet eladni. Sajnos nem csak szállí-
tásra szánt munkák készülnek így,
hanem a nagyraktarak is innen szer-
zik be szükségletüket.

Ime így teszik tönkre az ország
fentartó elemét a kisiparost. Aztán
csodálkozunk a szocialista mozgalmal-
kon, csodálkozunk, ha forrong a nép,
s öklét szorongatja a pénzkirályokra.
Itt a fészke a szocializmusnak. Évek
óta kérnek, könyörögnek a kis iparo-
sok, soha sem hallgatta meg őket
senki.

Aztán ha legalább a rabnak,
illetve az igazságszolgáltatásnak volna
valami haszna ebből a vállalkozó rend-
szerből? A modern kriminalisztika két
féle szempontból vezette be a börtö-
nökbe a munkát. Először, hogy az
állandó foglalkoztatás, a szakadatlan
munka által elvonva a rabot, a bűnös
gondolatoktól, megjavítsa. Másodsor,
hogy az ily módon megjavított rabnak
egy iparágban való teljes kiképzése ál-
tal arra az időre, ha kiszabadul, ke-
nyeret is adjon a kezébe.

Csak hogy a börzespekuláns vál-
lalkozó nem igen bír érzékkel a börtö-
nügy irodalma iránt. Mi köze neki

A TISZAVIDEK EREDETI TÁRGYAJA.

Mit beszélnek a halottak?

— Irta: Fenyő Márton. —

Nap-nap után e kicsi földszintes falig
tiz méteres házhoz sereggestül zárandokolnak
el — hol minden porszem, mely szemek-
inkbe ötlük csak az élet mulandóságáról re-
gél s ezen kis rozoga épület a halottak biro-
dalmának háza: a morgue!

Midőn beléptem Juliette szolt:

Ez volt a valódi bárcsak mindenki
ilyen nemesen gondolkoznék! — sóhajtott
Juliette. — Akkor az én földi életem sem
szakadt volna meg oly hirtelen s oly szo-
moruan. Nem kellett volna a Pont-neufről a
Szajnába vetni magamat, mert Charles, kit
oly forrón szerettem, csunyán visszaélt
bizalmammal.

Furesa furesa! dörmögött Etienne, hogy
a nők mindig és minduntalan, még ha ön-
gyilkosságot is követnek el, a divat rabjai.
Ha a Pont des Artsról vetette volna magát a
Szajnába, talán nem ivott volna ugyananyi
vizet és nem érte volna el éppen ugy cél-
ját, mintha a néhány lépéssel távolabbi
Pont neuf-ről csinál egy szaltó-mortalét a
hüvös habokba? Hja! nő és divat, nem
vagytok egymástól elválaszthatók!

Nem, nem! — suttogott Etienne. Csak-
ugyan nem vagyok öngyilkos. De hadd hall-
juk Clariette ur elbeszélésének folytatását.
Majd azután elmondom az én élettörténete-
met is.

Szomszédságomban lakott a kis Fifi,
— folytatta elbeszélését Clariette — a ki
gyakran jött az üzletembe vásárolni. Mindig
nyájas, mindig jókedvű. Majdnem pajkos
volt, igazi párisi vér. Gyakran nem volt egy
sou-ja sem, de a kedélyére nem hatott.
Szerettem vele incselkedni, mondtam neki
egy pár szép szót, amint ezt az üzletember
vevőivel szerben sohasem szokta elmulasz-
tani. De az én nyájaskodásaim e szép gyer-
mekkel szemben csakhamar mélyebb érzés-
ből fakadtak. Egy nap azon vettem észre
magamat — vén bolond létemre — hogy
fülig szerelmes vagyok Fifi-be, a negédes kis
varrólányba. Önök tudják, mint szokott a
dolog kifejlődni, egyik este házasok voltunk.
Már az első év vége felé megszületett Jules
fiam. Tulbaldog voltam. Fifi-ke igen gondos
háziasszony, jól viselte a kis család gondját
és takarékoskodott a pénzzel. Sehova nem
járt, csak néha-néha sétaterekre a dajkával
meg a kis Jules-el együtt. Ötödévre különös
változást vettem észre nőmben. Szórakozott
volt, kérdéseimre néha a legfurcsább vála-
szokat adta. Ha elment sétára, magával
vitte ugyan a kis Julest, de gyakran meg-

esett, hogy a rendesnél sokkal későbbben tért
haza. Nem tudtam, mire vélni a dolgot és
csak, a mikor egyszer édes titkot sugott a
fülembé, véltem birni rejtélyes magaviseleté-
nek magyarázatát. Csakugyan alig pár hó-
nappal ezután másik fiúgyermeknek, Paul-
nak adott életet. A kis fiúk felcseperedtek.
Egyformán szerettem mindkét gyermekemet,
de még sem mondhatom, hogy egészen
részhajlatlan lettem volna. Jules, az öre-
gebbik, igen rakoncátlan ficzkó volt és
miatta szomszédokkal, sőt teljesen ismeret-
lenekkel is gyakran meggyűit a bajom. Ki
csodálhatja tehát, hogy a szelid lelkű Paul
felé inkább vonzódott a szívem? Paul sok
szellemi tehetséggel volt megáldva, melyeket
nagy szorgalommal kiaknázni igyekezett. Mig
Jules veszekedett pajtásaival és nancurozott
a leányokkal, addig Paul az idejét könyvei-
nek társaságában töltötte. A mint kezdődött,
ugy folytatódott a fiúk fejlődése. Jules
már huszonekét éves fiatal ember volt, nem
tudott és nem dolgozott semmit, csak az én
pénzemen élésködött. A tizenhét éves Paul
folytatta tanulmányait és kitűnő sikerrel
vizsgázott. Nem lettem volna igazságos, ha
a lehető legkeményebben nem bántam volna
el Julessel és intve nem korholtam volna,
Paullal szemben ellenben gyengéden nem
viselkedtem volna... Egy este azután ször-
nyű dolog történt. Feleségem hirtelen hanyat-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és or-
osoktól, mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos ba-
jainál ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozók-
nál influenza után ajánltaiik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, elavoltija a köhö-
gést és köpetet és megszünteli az éjjeli izzadást. —

Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerházakban üvegenként 4.— kor-ér
kapható. — Figyeljük, hogy minden üveg alantli cözéggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár BASEL (Svájcz.)

a modern kriminálisztikához. Ő szerződő fél. Még a szentnek is maga felé huz a keze, hát annak a ki nem szent, már pedig a vállalkozó ur ugyancsak nem szent. Bevezeli a munkamegosztás elvét, 10 rab állandóan szab, 25 férczel, 25 gépel 5 gomblyukat köt és így tovább. Ezt a rendszert meg nem változtatja a vállalkozó, mert neki ez jobb. Letelik a büntetési idő, kimegy az életbe a rab, elég szemérmellenül még iparigazolványt is nyomnak a kezébe. Aztán hozzákezdene dolgozni, de mikor ő csak gépelni, vagy gomblyukat tud kötni. Több nap mint gomblyuk és ismét lop, mert hát élni csak kell. És Uram Isten ráfogjuk, hogy ez modern büntetőtörvénykönyv.

Szobrot Kiss Ernőnek.

A magyar szabadságharc »tizenhárom« hőse élni fog »mindörökké, míg az eszme ki nem hal a földön« ... s hogy éljen, hogy az eszme fennmaradjon, helyes, hogy együtt és egyenként örökítsenek meg emlékeik.

Mindnek van már emléke, csak a miénknek nincs. Annak, kit elsőbbsen ítélnék el, kit kétszer ölnek meg ...

Mi is megépítjük szobrát itt a hol élt, a honnan kiindult ama hősi utra, mely a magyar golgotához vezetett, itt, a hol dicső fegyvertények vannak nevéhez fűzve!

Itt építjük meg Nagybecskerek város közterén, hirdetőjéül a magyar hegemoniának, hősi vitészségnek, a lángoló honszeretetnek s a népek szabadságáérti lelkesedésnek. Itt építjük meg, hogy mindenki, a ki látja, okuljon, tanuljon, lelkesedjen s ha kell rettegjen tőle! ...

Ennek a szobornak megépítéséhez magunk szegények vagyunk! A magyar haza lelkes polgáraihoz fordulunk azért, hogy bármily csekély adományukkal járuljanak hozzá.

Ő nemcsak a miénk, az egész hazáé volt! Az a lángoló honszerem az egész hazának, a haza minden fiának szolt! ...

esett, a szájából patakokban ömlött a vér; megijdvé ragadtam meg a kezét, s röktön orvosért küldtem, a ki hamar meg is érkezett és elállította a vérzést. Félre hiva engem, figyelmeztetett, hogy a nőm órái meg vannak számlálva, nyugalomra van szüksége. Kiküldtem a szobából mindenkit és ágya mellé ültem. Szemei be voltak hunyva és csak a gyenge lélegzete árulta el, hogy még élet van benne. Majd feltárta szemeit és orczái kipirosodtak. Pierre! — suttogta alig hallhatóan a haldokló — nagy titok nyomja a lelkemet s nem akarom elvinni arra az utra, melyet most meg kell tennem. Pierre légy erős és kegyelmes irányomban. Paul nem a te fiad. Tévedtem, hibáztam, jól tudom, de — itt erős zokogás vett rajta erőt, úgy hogy nem folytathatta tovább. Szemei megmerevedtek, kezei mellelől lecsusztak, még egy borzasztó halálhörgés és megszűnt élni. Bár ne élt volna soha! Tudják-e mit jelent az, ha két fia viseli az ember tisztességét nevé s közülök egyik — a tulajdon fia — léha, haszontalan fickó, a másik meg derék és becsületes — de kakukfia. Borzasztó még elgondolni is. Százszor átkoztam a nőm emlékét — de mit tehettem? Pault elkergetni nem volt szívem. Egyszer megszerettem a fiut és ha eszentül hidegben is viseltetem irányába, az anyja vétkeért büntetni nem voltam képes. Elvesztettem az életkedvet, elhanyagoltam az üzletet, a melylyel már gondolni nem tudtam. Megloptak, megcsaltak mindenütt. S hajdan virágzó üzletem mindjobbban hanyatlott. Vagyonom eluszott. Magam sem tudom hogyan, hova lett. Üzletemet a hitelezők elár-

Hozzátok fordulunk különösen magyar hölgyek, hozzátok, kiknek szent kötelességek a hazaszeretet ápolása ... hozzátok, kiknek van érző szívetek is, lelkesedni tudó véretek is, birjátok a szó hatalmát s van erélyetek akarni ...

Segítetek nekünk!

Szépanyáink a perlaszi híres hőst bábérkoszorúval övezték ... mi utódok emeljük neki szobrot!

Egy hősszobor, melynek filléreit honleányok gyűjtik ... Magyar nők segítetek!

Hazafias tisztelettel kérünk mindenkit, minden hatóságot, hogy nemes törekvésünk elérésében bennünket adományával támogasson, a gyűjtő-ívet ismerősei körében terjessze.

Kérjük a hazafias sajtót, vegye szintén kezébe az ügyet, közölje felhívásunkat s vállalják el az áldozati fillérek gyűjtését és nyugtázását.

Kérjük hazánk ifjuságát, buzduljon fel a nagy hősi emléken a magasztos eszmeért s jöjjön segítségünkre. „Kiss Ernő szoborbizottság” Nagybecskerek.

Eddig a szobor-bizottság felhívása, melynek városunkban ezideig is van foganatja s hazafias közönségünk siet lerakni filléreit, hogy a szabadságharc egyik legnagyobb alakjának Nagybecskerek közterén szobor állíttassék.

UJDONSÁGOK.

Népgyűlés. A 48-as Népkör elnöksége népgyűlés egybehívását határozta el f. hó 3-án s f. ragaszokon felhívást bocsátott közre, melyet alább adunk: Felhívás. A Csongrádi 48-as Népkör 1904. évi július hó 31-én, vasárnap d. e. 9 órakor a városháza előtti Kossuth téren népgyűlést tart, melynek tárgyát az országos gazdasági kérdések és ezzel párhuzamban a községi biztosítás életbe léptetése fogja képezni. Felhívjuk városunk rang és felekezet nélküli lakosságát, hogy a jelzett időben és helyen minél tömegesebben megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség « Az országos gazdasági kérdések fejtegetésébe nem bocsátkozunk, mivel nem is tudjuk, hogy nehéz gazdasági viszonyaink reperálását mikép vélik reperálni. Ami azonban a községi biztosítás életbe léptetésének kérdését illeti, arra nézve megjegyzéseink vannak. I-ször. A községnek ahhoz nincs alap-tökéje, hogy a biztosítások lebonyolítását magára vállalja. Már pedig töké nélkül biztosítani valakit nem lehet, mert hol a biztosítás, ha nincs töké. A

vereztették. Abból éltem csak, amivel Paul segített, mert a másik, még ha akart volna, se adhatott volna semmit — börtönben ült. És tudják-e miért lőttem magam fölé? Megmondom. Paul, aki miniszteri hivatalnok, igen magas állásba lett kinevezve. Ezt tudni nem voltam képes. Igazi fiam, saját vérem, most került ki a börtönből és a másik — a fattyu — halad a legfényesebb polcz felé. Engedelmes és halás volt irányomban, míg a másik — durva szitkokkal illetett, azt állítván, hogy szerencsétlenségem egyedül én vagyok az oka mert nem tartottam eléggé pénzzel. Nem bírtam tovább a lelki küzdelmet és enyhet kerestem a halálban. És látták-e? A fiam halálom után felém se nézett, de Paul felkeresett és keservesen zokogott. Oh, mi jó lesz, aludni mélyen a sirban!

Egy pillanatig mély csend volt a halottas kamarában.

Etienne mélyen felsóhajtott.

Fáradt, didergő testem nem bírta tovább a lélek nagy verességét. Isten irgalmazzott rajtam s így kerültem ...

Sietős léptek hallatszottak. A morgue feltgyelölje közeledett és én gyorsan hagytam el helyemet, anélkül, hogy kielégíthettem volna kíváncsiságomat, miféle szerencsétlenség vitte Juliette-t és Armande-t a halottas kamara asztalára?

A hallott két történet azonban már annyira komoran hatott kedélyemre, hogy szinte örültem, hogy elhagyhattam a szomorú helyet.

Azóta sohasem kerestem föl többé a morguet.

biztosítás életbeléptekor be állhat egy nagyobb elemi csapás, mely a községet, mint biztosítási vállalkozót válságos helyzetbe juttathatná. 2-szor. A biztosítási ügyletek kezelése oly tetemes kiadásokba vinnék a községet, hogy még normális kárfizetések esetében is majdnem az egész biztosítási díjak felémésződne s így az elvállalt nagy anyagi garancia, minden haszon nélkül háramolnék a községre. Hogy a biztosító társaságok, melyek nagybárra idegen vállalkozók, óriási nyereséggel zárják évi mérlegeiket, azt mi is elismerjük, de a községi biztosítást nem tartjuk ezek visszavetésére célravezetőnek. Vállalkozzék erre magi az állam, kinek módjában van erre szerves apparátust felállítani s a megfelelő tőki rendelkezésre áll.

— Uj darabok. A színházlátogató közönségnek figyelmét előre is felhívjuk azokra az új drámákra, amelyekre a társulat készül. Jövő héten a Halálos csöndöt adják. Eckeroraynek a híres spanyol írónak szenzációs drámáját, amely idegrázó jeleneteivel rövid egy két év alatt a világ legelső színpadjain óriási sikereket aratott. Az Egyenlőség, szintén rendkívül érdekes újdonság. Jó lenne ha a Király házassodik című gyönyörű darabot is elővennék!

— Tűz. Nagy tűz pusztított f. hó 25-én d. u. a posta épület szomszédságában levő Sarusi-féle házban. A padlásra támadt a tűz, mely csak hamar lángokra gyújtotta a ház cserép tetőzetét. A veszélyes későn történt s a tűzoltóság kivonulása is sok bajjal ment, s így a tűz már oly nagy arányokat öltött a tűzoltóság megérkezésekor, hogy az csak a szomszédos házak megmentésére szorítkozhatott. A fecskendők felszerelése is nehézkesen ment, egyik fecskendő pedig alig tett valami szolgálatot, mivel a víz a esővezetből kifolyt utközben. A szomszédos házak megmentése mégis sikerült. Különösen az Újhelyi ház forgott komoly veszedelemben.

— Sok a posta-távírdász. A kereskedelemügyi miniszter Ó Nagyméltósága posta távírda gyakornok-jelölti állásokra pályázatot nem hirdet, mert a gyakornokjelöltek létszámába üresedés nincs. Posta-távírdai gyakornokjelöltek pályázaton kívül nem vétetnek fel.

— Keresztény fogyasztási szövetkezet Kunmajsán. Mint a „Kun Majsai” írja, nagy szabású mozgalom indult a kunmajsai kath. nép körében egy szövetkezeti bolt felállítására. A szövetkezeti bolt felállítását az ottani kereskedelmi cikkek túl magas ára és a zsidóság félszelődése eredményezték. Kívánjuk, hogy az új áruaktár a kunmajsai polgárság érdekeit hosszú időn át szolgálja és gyümölcsözőleg virágozzék.

— Az idegen divat ellen. Séhlya Gyula főjegyző által indított mozgalom kezd terjedni az országban. Így a Jászszent-László községbeli intelligencia eihatarozta, hogy egy felolvasás tartására felkéri a főjegyző urat, aki meg is ígérte, hogy elmegy. A csongrádi Széchenyi kör több tagja szintén elkiséri a mozgalom kezdeményezőjét ez alkalommal Jász-szent Lászlóra.

— Rosz beosztás. Az eddigi szokástól eltérőleg a színházi nézőtér ülő helyei úgy osztattak be, hogy a két oldalfal melletti bejárat székek alkalmazásával elzárattott s így most csak a terem közepén levő főbejáraton át juthat a közönség helyeire. Így felvonások közben az oldalfalnál levő székekről csak úgy lehet kijutni, ha a padsorban előbb helyet foglaló 10—15 személynek alkalmatlankodunk. De nem csak ezért unpraktikus a nézőtér mai beosztása, hanem közbiztonsági szempontból is, mivel a két oldal szárnyajtói veszély esetén nem nyújtanának alkalmat a menekülésre. Ha nem volna szinkörünk fából építve, még akkor is éber figyelmet kellene fordítani a személybiztonságra, ami pedig az ily tűzfészeknél sokkal inkább szem előtt tartandó. Kérjük tehát a régi beosztáshoz képest az oldal feljártok kihagyását s az oldalajtóknál állandóan egy egy tüzőltő alkalmazását, kik veszély esetén az oldalajtók megnyitásával alkalmat nyújtanak a terem gyors kiürítéséhez. Így biztonságban érezzük magunkat szinkörünkben s egy bekövetkezhető veszély után nem lesz okunk a késő sajnálkozásra.

— Munkások kerestetnek. A szabályai tiszta töltés munkálatokhoz 1500 kubikust és 800 kordést keresnek. A földmunka köbméteréért 32—35 fillért fizetnek. Nagyszámu munkás jelentkezése esetén a vállalat az uti költséget is megtéríti.

— Furfangos gypmester. Ábel Menyhért gypmesternek lóra lévén szüksége, átment hát a nagyrébe, hol Forgó Fülöp tanyáján ki is szemelt egy sárgát. Másnap újból beállított Forgó tanyájára egy cigány társaságban a gypmester s kijelentette, hogy mivel ő tegnap megállapította, hogy a sárga takonykóros, hát azért jött, hogy azt agyonlövi hanem ha nem akarja Forgó hogy agyonlöje a lovat, hát ad érte 25 frtot. Forgó pedig azt gondolva, hogy a törvény-törvény, hát jobb lesz 25 frt., mint semmi, oda adta a sárgát 25 frtért. Ez után a lovat Ábel uram el is hajtotta. Forgó előtt mégis gyanus volt ez eset s bejelentette azt a bíróságnál, hol bizonyára a körmére koppintanak a csaló gypmesternek.

A megrendelések gyűjtése. A megrendelések gyűjtéséről szóló törvénynek sok a barátja, de sok az ellensége is. Különösen

a vidéki városok látták szívesen a törvényt, melynek egyes rendelkezéseitől remélték, hogy a helyi ipar és kereskedelem inkább fel fog lendülni. A törvény ellenségei viszont az osztrák gyárosokból és a fővárosi kereskedőkből kerültek ki, akiknek érdekeit a javaslat nagy mértékben megtámadta. A fővárosi kereskedők nem is nyugudtak és minden követ megmozgattak, hogy a törvénynek rájuk nézve sérelmes intézkedéseit kikorrigáltassanak. A kereskedők törekvései, úgy látszik, sikerrel járnak, mert Hieronnyi miniszter a törvényt reformálni akarja. Mielőtt a reform előkészülne, a miniszter szaktanácskozást szándékozik egybehívni, ahol a panaszok és a törvény sérelmes intézkedései, valamint a reformra vonatkozó dolgok megtárgyalatnának.

— **Véres verekedés.** Kallai Ferenc össze veszett tanyá szomszédjával Sinkó Balázsszal, melynek véres verekedés lett a folytatása. A harcban belekeveredett Kallai 14 éves cselédje is, kinek Sinkó fején kaszával mély sebet vágott s pisztolyal jobb karját is átlötte. Kallai és cseléde súlyos sebeivel a kórházba szállították.

— **Érdekes határozat a sztrájkok ügyében.** Az utóbbi időben különös kinövésé jelentkezett a sztrájk mozgalmaknak, amennyiben átsaptak ezek a kisipari műhelyekbe is és valóságos komikum volt nézni, hogy például az 5-6 segéddel dolgozó asztalos vagy cipész műhelyekben is kitört a „sztrájk”, maga után vonva egy csomó hatósági tárgyalást. Különös elfajulása e szokásnak a szegedi iparfelügyelői és illetőleg kamarai kerületben volt tapasztalható és nem ritkán súlyos kárát vallották e szokásnak a kisiparosok, a kiket a munkások azzal is megkárosítottak, hogy tőlük a darabszámban elvállalt munkára előlegeket vettek föl, de azért a munkát nem fejezték be. Hiába volt ez ellen az ipartörvény 93 §-ának az a rendelkezése, hogy a segéd, aki darabszámra fizetetik, még szabályszerű felmondás esetén sem léphet ki a munkából, míg az átvett munkát be nem fejezte és a munka bérére kapott előleget nem dolgozta, vagy meg nem térítette, mert eddig az volt a felfogás, hogy sztrájk esetén nem lehet a törvény 159 §-át alkalmazni, mely kimondja, hogy „azon segédet, vagy gyári munkást, ki munkájából jogtalanul kilép, az iparhatóság vizsgálhatja, kötelessége teljesítésére szoríthatja, sőt ezenfelül még 20 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetheti.”

Ez a felfogás a munkaadók méltányos érdekének megóvása mellett megszünt most a kereskedelemügyi miniszter 22038/1904 sz. határozatával, mely Ákos Arnold szegedi kir. iparfelügyelő kérdésére kimondja, hogy a sztrájk esete sem menti föl a munkásokat szerződéses kötelességük teljesítésétől, tehát a darabszámra dolgozó és előleggel bíró munkásokra alkalmazható a 159 §. sztrájk esetén is, továbbá pedig kimondja, hogy tanoncok nem vehetnek részt a sztrájkokban.

Szinészet.

Közönségünk a múlt héten élvezetes műsorban részesült.

Szombaton f. hó 23-án a Boszorkányvárat adták elő, Milőckernek, a Koldusdiák, Madarász és Bányamester szerzőjének művét, amely legtovább tartja magát műsoron a nagy színházaknál.

Csongrádon még nem adták soha. Maga a darab rendkívül mulattató és tele van kacagató és látványos jelenetekkel, de a legjobb tulajdonságát mégis gyönyörű zenéje képezi. Solti Vilma (Coralie) és Perényi (Józi csordás) és Gyárfás (Andris bojtár) érvényre is emelték a fülbemászó, édes dallamok szépségeit s a második felvonásbeli hármas, amelyhez aztán csatlakozott a kar is, oly szépen sikerült, oly összességében ment, hogy ezért Palotai igazgatónak, mint karmesternek elismerésünket kell nyilvánítani.

Kiváló alakítást mutatott be P. Nagy Linda is, aki Klára néni személyesítette. Gelléri Giza pedig Vera szerepét csinálta meg igen ügyesen. A kisebb és legkisebb szerepek is mind kitűnő kezekben voltak és ez a társulatnak előadásait magasabb színvonalra emeli. Csak Gyárfás rontotta meg az illuziót,

aki úgy izgett-mozgott a színpadon folyton, mintha egy elől szerepét kellett volna játszania egy cirkusban.

Vasárnap f. hó 24-én két előadás ment. Délután Bob herczeg és este az Ördög mátkája a Lotti ezredesei helyett.

Hogy a műsor megváltozott annak az volt az oka, mivel Solti Vilma a Bob herczeg előadása közben rosszul lett, a színpadon a rettenetes melegben s kénytelen volt az igazgató más darabot elővenni. Így került aztán előadásra az Ördög mátkája.

A cserét nem volt oka megbánni a közönségnek — mert igaz, hogy nem láthatta a piskóta gyarost, meg a szabót, skót ezredesi ruhákban, hanem alkalma volt gyönyörködni Balog Árpádné és Horvát Sándor szívhez szóló magyar népdalaiban és művészi játékában. Geröffy Ilona (Ágnes) szerepében igyekezett érvényre juttatni a népszínmű drámai szépségeit, amely elég nehéz feladat, annál nehezebb vállalkozás volt, mert ugyszólván utolsó perczen kellett beugrania Solti Vilma hirtelen közbe jött rosszul léte miatt.

De hát nem is esoda, hogy ha a színpadon rosszul lesz valaki, a nagy melegtől: mert a népkertet üntözni kell többször egy nap — s akkor aztán nem lesz pokoli hőség a színpadon sem, a nézőtérén sem.

Az igazgató csak a nézőtér üntözteti fel — de sem az öltözőket, sem a színpadot nem locsoltatja fel — mert alig lehet annyi vizet kapni, hogy a nézőteret jól öntöztethesse.

Hétfőn f. hó 25-én az Aranyember, Jókai nagyhatású drámája került színre. A drámának legnagyobb érdeme, a rendkívül szép költői nyelv, amelyet az előadó művészek kellőképpen érvényre is emeltek. Ugyszólván egymást igyekeztek felülmúlni a zengzetes magyar nyelv hibátlan, tiszta kiejtésében, ami különösen P. Nagy Linda beszédmodorában tűnt ki előnyösen. Geröffy Ilona szintén igen hű alakításban mutatta be Timéát, bár néha küzdött indiszpozíciójával. Gáspár Anna Noemité, ezt a bájos teremtet nagyon kedvesen játszta meg. Kádas Mariska pedig pompás komikaturát csinált Brazonitsné alakjával. Balog Árpád mindent megtett, hogy Timár képtelen alakját hiheztető tegye — de Kovács Sándor Brozovitsból minden erőlködés nélkül könnyen csinált egy tösgyökeres, magyar alakot.

Kedden f. hó 26-án Lotti ezredeseit játszták. Ha valamikor józú kacagást hallott ez a vén aréna, amelynek deszka falait az idő megrongálta; akkor ennél az előadásnál mulattatóbbat, élvezetebbet akkor sem hallgathattak. Kovács Sándor és Madas Pista beigazolták, hogy csakugyan öntudatosan alakító művészek, egészsíteni tudnak és gondolkoznak, mikor szerepeiket megteremtik.

A két álezredest, a piskóta gyarost és a szabót személyesítették, de annyi humorral és, olyan művészi egyénítéssel, sőt leleményességgel, hogy a közönség majd körcsöket kapott a folytonos kacagástól. Még így nem mulatott ebben a rozoga színházban a csongrádi közönség.

Vége hossza sem volt a tapsoknak, kihívásoknak s kacagótt, tombolt a közönség.

Alig tért magához meglepetéséből a közönség, hogy ott két igen jeles művészt lát a színpadon — az eddigi komikusok helyett — jött Tábori, a fregali jelenetben, és mint harmadik kitűnő komikus keltette hangulatra a közönséget.

Palotai direktor meglehet elégedve a közönség elismerésével — ezzel az előadással teljesen lefegyverezte azokat, akik szokva lévén rossz társulatokhoz, összehasonlításokat tettek, a Csongrádon eddig működött gyenge társulatok és Palotainak első rangú művészi erőkből szervezett társulata között.

A czimszerepben Solti Vilma is igen ügyesen alakította meg az énekesnő szerepét. Szerdán f. hó 27-én Fösvény, Moliere örökbecsű színműve került színre. Ismét remekeltek Kovács, Madas Pista és Tábori.

Csütörtökön Boszorkányvárat adták másodszer a szentesi színibizottság kívánatára, akik közül többen átrándultak, hogy megnézzék a társulatot. Az előadás várakozáson felül sikerült. Solti Vilma és Szalay

Vilma primadonnák valóban versenyeztek, művészi énekük és játéku rendkívül tetszett a közönségnek. Szalay Vilmanak ez volt a bemutatója s első fellépésével is úgy meghódította a közönséget, hogy háromszor ismételtettek meg egy csinos kupléját.

Perényi ma is ragyogtatta hatalmas csengésű hangjának ércét. Az ő hangjának az a sajátságos előnye van, hogy mölbből jön és forró színezetű, szóval erőteljes csengésű emberi hang, nem pedig olyan mint a legtöbb tenoristáé — akiknek hangjában inkább asszonyos lágyág, olvadékonyság van férfiaság nélkül.

A nagy hármas jelenetben Solti, Perényi és Gyárfás oly remekül énekeltek el a szép stöyer dalt, hogy akár az operaházban is beillett volna — a mi Palotai karmester érdeme.

Ez az előadás volt az ideig előadások fénypontja. A közönséget lelkes hangulatba hozta a klasszikus előadás, a szentesieket pedig valósággal elragadta.

Pénteken Józi, Molnár Ferenc bohózata került színpadra a czimszerepben Balog Bözsikével.

Az előadás minden várakozást felülmúlt. Az öt éves gyermek kész művészek bizonyult ebben a nehéz szerepben s aki látta játszani csodával határos tehetségét el kell ismernie.

A nagy és diszes közönség valósággal el volt telve a gyönyörűségtől, a bámulattól, amelylyel minden szavát leste ennek a zseniális gyermeknek. —sz—

NYILTTE R.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerk. sem a kiadó.)

Borbás József gépész ur főtéri sörcsarnokomban egy az általa módosított és a Nagyméltósága Miniszter ur által szabadalmazott acetylen gázfejlesztő készüléket állított fel acetylen világításra. Nem mulaszthatom el, hogy Borbás urnak ezen cél-szerű remek alkotásáért köszönetet ne mondjak. Mert az általa módosított gázfejlesztő készülék által nem csak azon helyzetbe vagyok, hogy igen csekély kiadással egész házamban a világítást elő tudom állítani, még azon helyzetbe is vagyok, hogy készüléke sem a túl gázfejlesztés sem tűz veszély által fel nem robbanhat, sőt semmi féle hanyag kezelés mellett sem történhet semmi veszély, a mi eddig sokszor megtörtént más készülékek által. Mindezeknél fogva mindenkinek csak ajánlani tudom Borbás urat, mert ő tekintettel saját találmányát mégis igen olcsón készíti ezen készüléket. Az egyszerű készüléket mindenki nálam bármikor megtekintheti

Csongrád, 1904. július 25.

Tisztelettel
Kaszánitzky István.

Csanytelek község előljáráóságától.

1999
904 sz.

Hirdetmény.

Csanytelek községben a községi szülésznői állás lemondás folytán megüresedett, amiért is ezen állásra pályázatot hirdettek.

A pályázatok határideje 1904. augusztus 6. napjának d. u. 5 órája, — mely után beérkező pályázatok figyelembe nem vétetnek.

Pályázathoz oklevél melléklendő s Csanytelek község előljáráóságához czimzendő.

Ezen állás évi 800 kor. díjazással jár, melyért tartozik a szülésznő a községben a szegényeknek díjtalanul közreműködni.

Csanytelek, 1904. július 24-én.

Szarka Lajos
jegyző.

Pianó zongora.

olcsó áron eladó. Bővebb értesítést lapunk kiadóhivatala kézséggel ad.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot ingyen és bementve kaphat a szab. hattyu gyógyász. által Majna Frankfurt.

A „Kávé király”-hoz.

Aki nagyon jó zamatu s illatu kávét kedvel az csakis „Király-kávét” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávét nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb czikk, melyből a finom zamatu s illat azonnal elillan, valamint minden izzó szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bémentve, utánvétellel a következők árban.

1 kgros doboz	4 kor. 80 fill.
2 " "	9 " " "
4 " "	17 " " "

Ezen különleges pörkölt kávé mellett ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bémentve, utánvétellel bármely postaállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba	kor. 13.50
1 " " " " " " Ceylon	12. —
1 " " " " " " Jamai	11.20

BIRÓ és TÁRSA

a „Kávé király”-hoz.

Budapest, VI. ker., Teréz-körút 2/b.

A „Kávé király”-hoz.

Sok pénz!!

700 koronáig kereshetnek minden rangu egyének havonként, risiko nélkül mellékereset gyanánt.

Bővebbet A. B. 20 alatt Annoncen Bureau des „MERKUR” Stuttgart, Schwabestr.

Vajat, tojást, sajtot, szalonnát, zsírt és füstölt húst vesz:

Schmidt József

BÉCS, II., Fereinszgasse 13. szám,

BRÁZAY ÉLÉ SOSBORSZESZ

SOSBORSZESZ

NACY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
E KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLEKELVE VAN!

VILÁGHIRŰ!

a „Rekord” festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arcz-képeiről, melyeket elismert művészek által készített, számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerő levél a világ minden tájáról.

Első rangu képek árai:

Olaj- aquarel- és pastell festékben fénykép után 48—cm. nagys. ára: **20 kor**
Legfinomabb kivitelű brom- Platin és krétarajz ára **5 kor**

Részletes árjegyzék bémentve.

Egy életnagyságu festményt készítünk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 5 rendelést szerez és azokat egyenként vagy egyszerre beküldi.

„REKORD”

festészeti műintézet. BUDAPEST, VII, Rottenbiller-utca 48.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”
jegygyel
legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

PÉNZ

4%-OS

Törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapest és külföldi első-rangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4-ed értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélküli 1—15 évig terjedő időre

gyorsan és diszcreten.

BANK- és MAGÁ ADÓSSÁGOK CONVENTRÁLÁSA.
Heller Lajos és Társai
bankbizomány BUDAPEST, VI., David-utca 15.
(Törvényszékiileg bejegyzett cég). (Válasz bélyeg)

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

FERNOLENT

ezt a fénymáz fekete és sárga czipők minden bőrminőséghez a legjobb fénymáz a világon és *fénycerem* világos czipőkhöz, a legszebb fényt adják és a bőrt *lurtoassá* teszik. Elviselt foltos czipők sárga, vagy barna bőrből a *Egypisio* (diszfénymáz) által, mintha ujakká lennének.

Alapított 1832. Gyári raktár Budapest, V., Lipót-körút 24. Kapható mindenütt.
(Briefadresa Wien III/I.) für Wasche kaufen Sie nur Brunnenseife.